

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

Ro'yxatga olindi: №BD-60840100-1.09

rektori

X.B.Yunusov

2025-yil “29” 08

2025-yil “29” 08

VETERINARIYA ZOOLOGIYASI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi: 840000 – Veterinariya
Ta'lim yo'nalishi: 60840100 – Veterinariya meditsinasi

Samarqand – 2025

Fan /modul kodi VZ 1204		O'quv yili 2025-2026		Semestr 2	
Fan modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek-rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Veterinariya zoologiyasi		60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni				
<p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga evolyusion nazariya asosida hayvonot dunyosining xilma-xilligini, hayvonlarning jug'rofik tarqalishini, tuzilishini, hayotiy jarayonlarini, ko'payishi va rivojlanish xususiyatlarini, kelib chiqishini, sistematikasini va asosiy sistematik prinsiplarini o'rgatish asosida fundamental bilimlar berish, shu bilan birgalikda talabalarga organizmlar bilan tashqi muhit o'rtasidagi munosabatlarni qonuniyatlarini, ekologiya, ekosistema, biosinoz, muhit va uning omillari, populatsiyalar, tabiiy resurslar, ulardan oqilona foydalanish, muxofaza qilish to'g'risida bilim, ko'nikma hamda fan bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – talabalar ongiga umumbiologik qonuniyatlarni singdirish, ularni hayvonot dunyosini tahlil qilishga erishtirish, tabiatga va xalq xo'jaligiga foyda va zarar keltiruvchi hayvon turlarini biologik xususiyatlarini chuqur tasavvur qilish orqali parazitlik yo'liga o'tganlariga qarshi chora-tadbirlar ishlab chiqishning zaruriyati, ularni amalda qo'llash to'g'risida fikr yuritishga chorlash, hayvonot dunyosidan oqilona foydalanish orqali uni genetik fond va xonakilashtirish zahirasi sifatida himoya qilishga o'rgatishdan, ekologiya, ekologik omillar, ekosistemalar, populatsiyalar, tabiiy resurslar, antropo ekologiya, ekologik malaka kabi masalalar to'g'risida chuqur bilim va tajriba berishdan iborat.</p>					
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)					
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:					
1-mavzu. "Veterinariya zoologiyasi" faniga kirish					
«Veterinariya zoologiyasi» faninig tarixi, hayvonlarning paydo bo'lish va rivojlanishi, sistematikasi hamda boshqa biologik fanlar orasida tutgan o'rni. Hayvonlarga xos morfo-fiziologik xususiyatlar. Hayvonnot dunyosining hozirgi zamon sistematikasi. Sistematik kategoriyalar. Binar nomenklatura. Hayvonot dunyosining tarkibi. Umumbiologik qonunlar va ularning veterinariyada axamiyati.					
2-mavzu. Sodda hayvonlar tipi – Protozoa					
Tipning umumiy tavsifi, sistematikasi va sistematik asoslari. Mustaqil yashashga moslashgan bir hujayralilarning morfofiziologik xususiyatlari.					
Kasallik qo'zg'atuvchilarning morfo-fiziologik xususiyatlari, sistematikasi.					

“Veterinariya zoologiyasi” fanining o'quv dasturi dunyoning nufuzli Xalqaro (QS va THE) reytinglarida TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan

№	O'quv dasturidagi mavzu nomi	TOP-300 ta'lim dasturi bo'yicha Xorijiy oliy ta'lim tashkiloti nomi	Top-300 ta'lim dasturi asosida kiritilgan qo'shimchalar
1	2-mavzu. Sodda hayvonlar tipi – Protozoa	Alma Mater Studiorum - Università di Bologna (Italiya), (QS-133, THE-146, ARWU-201) https://www.unibo.it/en/study/phd-professional-masters-specialisation-schools-and-other-programmes/course-unit-catalogue/course-unit/2024/392691	
2	4-mavzu. Sestodlarning morfofiziologik xususiyatlari, sistematikasi, biologiyasi, chaqiradigan kasalliklari, tibbiyotda va veterinariyada ahamiyati	Kopengagen universiteti (Daniya), (QS-101, ARWU-86) https://kurser.ku.dk/course/sveb25003u/	

Oliy ta'limning 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya bilim sohasi, 840000 – Veterinariya ta'lim sohasining 60840100 - Veterinariya meditsinasi ta'lim yo'nalishi uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanidan professor A.S.Daminov va v.b dotsent K.X.Urokovlar tomonidan tayyorlangan fanining o'quv dasturiga
TAQRIZ

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Fannoni, 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori hamda mazkur sohaga taalluqli boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetida O'quv rejalar va dasturlar, fanlar mazmunini tubdan qayta ko'rib chiqish, kadrlar iste'molchilari hamda ilg'or xorijiy tajribani hisobga olgan holda magistratura mutaxassisliklarining yangi o'quv-metodik komplekslarini yaratish va ularni 2024-2025 o'quv yilidan boshlab ta'lim jarayoniga joriy etish hamda yangi avlod dasturi va o'quv qo'llanmalarini yaratish chora-tadbirlari bo'yicha 60840100-Veterinariya meditsinasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanidan fan dasturi ishlab chiqilgan.

Respublikamiz chorvachilik sohasini ravnaq topishida yuqori malakali mutaxassislarning o'rni muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularni hozirgi kun talablari darajasida tayyorlash sohaga oid huquqiy-me'yoriy hujjatlar ko'p jihatdan bog'liq. Shu nuqtai-nazardan, yuqoridagi ta'lim yo'nalishlari uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanining fan dasturi aynan shu talablarni qoniqtiradi, deb hisoblayman.

"Veterinariya zoologiyasi" fanining mazkur fan dasturida modulning kodlari, o'quv yili, o'quv mashg'ulotlari qaysi semestrlarda olib borilishi, kredit miqdori, auditoriya mashg'ulotlari, mustaqil ta'lim va jami yuklama soatlarda keltirilgan, fanning mazmuni, asosiy nazariy qism, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatmalar va tavsiyalar, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, fan o'qitilishining kompetensiyalari, ta'lim texnologiyalari va uslublari, kreditlar to'plash uchun talablar, shuningdek, asosiy, xorijiy va qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati aks ettirilgan.

"Veterinariya zoologiyasi" fanining fan dasturi malaka talablari, o'quv rejasiga muvofiq bugungi kun talablariga mos keladigan darajada tayyorlangan, ilmiy-uslubiy jihatdan mazmunli va rovon tilda yozilgan, amaldagi me'yoriy hujjatlarga mos kelishini inobatga olib, uni o'quv jarayonida qo'llashga va chop ettirishga tavsiya qilaman.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti biokimyo instituti direktori professor, b.f.d.

S.X.O'roqov

Qishloq xo'jalik hayvonlari va odamlarda kasalliklar chaqiradigan xivchinlilar.

To'liq parazitizmga yo'lga o'tgan bir hujayrali eymeriyalarning morfologik va biologik xususiyatlari, oldini olish choralari.

3-mavzu. Yassi chuvalchanglar tipi – *Plathelminthes*

Yassi chuvalchanglar tipining kelib chiqishi, evolyutsiyasi morfo-fiziologik tavsifi. Tipning sistematikasi. Monogenetik so'rg'ichlilarning tuzilishi, rivojlanishi, muhim turlari. Digenetik so'rg'ichlilar-trematodalarining parazitlik yo'li bilan yashashga o'tishi tufayli tuzilishi va rivojlanish xususiyatlari. Asosiy va oraliq xo'jayinlar to'g'risida tushincha.

4-mavzu. Sestodlarning morfofiziologik xususiyatlari, sistematikasi, biologiyasi, chaqiradigan kasalliklari, tibbiyotda va veterinariyada ahamiyati

Qishloq xo'jalik hayvonlarida uchraydigan ikki va uch xo'jayinli asosiy trematodalar, ularning taraqqiyot xususiyatlari, chaqiradigan kasalliklari hamda tarqalishining oldini olish yo'llari.

Sestodlarning chuqur parazitizmga o'tish munosabati bilan bog'lik bo'lgan morfologik va biologik xususiyatlari. Qishloq xo'jalik hayvonlari va odamlarda uchraydigan muhim sestodlar, ularning taraqqiyot xususiyatlari. Voyaga etgan va lichinkalarini tuzilishi, yashash joylari hamda chaqiradigan kasalliklari.

5-mavzu. Birlamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar tipi – *Nemathelminthes*

Tipning tuzilishdagi va rivojlanishidagi progressiv xususiyatlar. Tipning turlicha rivojlanishga ega bo'lgan asosiy turlari. Lichinkalarining taraqqiyot xususiyatlari, fito va zoonematodalar, ularning kelib chiqishi, morfologik va biologik, ekologik xususiyatlari, chaqiradigan kasalliklarining qo'zg'atuvchilari.

6-mavzu. Ikkilamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar tipi – *Annelides*

Eng yuqori darajada rivojlangan chuvalchanglar sifatida ikkilamchi tana bo'shliqli chuvalchanglarni morfo-fiziologik xususiyatlari. Tipning sistematikasi. Polixetalarning tuzilish va taraqqiyot xususiyatlari, hayot tarzi, ahamiyati.

Oligoxetalarning morfologik va biologik xususiyatlari, hayot tarzi, qishloq xo'jaligida ahamiyati. Tuproq va gung chuvalchanglari.

Zuluklarning tuzilish va rivojlanish xususiyatlari, hayot tarzi, ahamiyati.

Ikkilamchi tana bo'shliqli chuvalchanglarning filogeniyasi va umurtqasizlar evolyutsiyasida ahamiyati.

7-mavzu. Yumshoq tanlilar tipi – *Mollusca*

Yumshoq tanlilarning morfologik va fiziologik xususiyatlari. Yumshoq tanlilarning trematodalar va nematodalar taraqqiyotidagi o'rni. Tipning sistematikasi. Hayot tarzi va taraqqiyoti. Eng muhim sistematik guruhlari va ularning xalq xo'jaligidagi ahamiyati, veterinariya va tibbiyotga daxldorligi.

8-mavzu. Bo'g'im oyoqlilar tipi – *Arthropoda*

Bo'g'imoyoqlilar umurtqasizlarning eng yuqori darajadagi rivojlangan tipi:

kelib chiqishi, evolyutsiyasi, morfo-fiziologik xususiyatlari. Tipining sistematik asoslari va sistematikasi.

Xelitseralilar - Chelicerata kenja tipiga tegishli o'rgimchaksimonlarning dastlabki quruqlikka chiqqan umurtqasizlar sifatida tana tuzilishidagi va ko'payishidagi xarakterli xususiyatlari, hayot tarzi, taraqqiyoti.

Kanalar - Acaru turkumining sistematikasi, veterinariya va tibbiyotdagi ahamiyati.

9- mavzu. Hasharotlar sinfi - *Insecta*

Hasharotlarning xaqiqiy quruqlikka yashashga moslashgan bo'g'imoyoklilar oliy sinfi sifatida morfologik, biologik, ekologik xususiyatlari, hayot tarzi. To'liq va chala metamorfoz. Hasharotlarning biotsenozda, xalq xo'jaligida ahamiyati.

Qishloq xo'jalik hayvonlarida uchraydigan doimiy va vaqtinchalik parazit xasharotlar, ularning rivojlanish xususiyatlari, chaqiradigan kasalliklari. Foydali hasharotlar va ularni muhofaza qilish.

10- mavzu. Xordalilar tipi - *Chordata*

Xordalilar tipining umumiy tavsifi, tipning sistematikasi. Tuban xordalilarning morfologik xususiyatlari, boshskeletlilar yoki umurtqalilar kenja tipi. Boshskeletlilarning kelib chiqishi va progressiv belgilari, sistematikasi, sistematik guruhlari. Tog'ayli va suyakli baliqlarning tuzilishdagi muhim xarakterli xususiyatlar, ularning sistematikasi. Baliqlarning xalq xo'jaligidagi ahamiyati.

Amfibiyalar sinfi - ko'payishi, rivojlanishi sistematikasi va ularning ahamiyati.

Sudralib yuruvchilar sinfi - ko'payishi, rivojlanishi sistematikasi, kelib chiqishi, evolyutsiyasi va ularning ahamiyati. Anamniyalar va amniontalar xaqida tushuncha.

Qushlarning tuzilishdagi progressiv belgilar va ularning uchishga moslashishi. Gomoyotermiya - uning kelib chiqishi va ahamiyati. Qushlarning kelib chiqishi, ko'payishi, mavsumiy migrasiyasi, sistematikasi: katta turkumlari, ko'krak tojililarning asosiy turkumlari. Qushlarning xalq xo'jaligidagi ahamiyati.

Sut emizuvchilar sinfi - ko'payish va rivojlanish xususiyatlari. Sut emizuvchilarniig kelib chiqishi. Bir yo'llilarning ko'payish xususiyatlari, jug'rofik tarqalishi.

Xaltali sut emizuvchilarning ko'payishi, rivojlanish xususiyatlari, jug'rofik tarqalishi. Yo'ldoshli sut emizuvchilarning eng muhim turkumlari.

Sut emizuvchilarning iqtisodiy ahamiyati. O'zbekistonning asosiy qishloq xo'jalik hayvonlari va ulardan bozor iqtisodiyoti sharoitida unumli foydalanish yo'llari. Uy hayvonlarining kelib chiqishi.

Hayvonot dunyosini muhofaza qilish va undan oqilona foydalanish. Yovvoyi hayvonlar-muhim genetik fond.

Oliy ta'limning 800000 - Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya bitim sohasi, 840000 - Veterinariya ta'lim sohasining 60840100 - Veterinariya meditsinasi ta'lim yo'nalishi uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanidan professor A.S.Daminov va v.b dotsent K.X.Urokovlar tomonidan tayyorlangan fanining o'quv dasturiga

TAQRIZ

Bugungi kunda mamlakatimizda barcha sohalar singari Oliy ta'lim tizimida ham chuqur islohatlar olib borilmoqda. Xususan, bir qator xorijiy oliy ta'lim muassasalarida sinovdan o'tgan va joriy etilgan o'qitishning kredit-modul tizimiga o'tilishi pirovard natijada ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

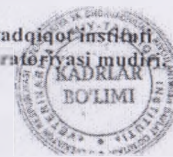
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmoni, 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori hamda mazkur sohaga taalluqli boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetida "O'quv rejalar va dasturlar, fanlar mazmunini tubdan qayta ko'rib chiqish, kadrlar iste'molchilari hamda ilg'or xorijiy tajribani hisobga olgan holda magistratura mutaxassisliklarining yangi o'quv-metodik komplekslarini yaratish va ularni 2024-2025 o'quv yilidan boshlab ta'lim jarayoniga joriy etish hamda yangi avlod darslik va o'quv qo'llanmalarini yaratish chora-tadbirlari bo'yicha 60840100-Veterinariya meditsinasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanidan fan dasturi ishlab chiqilgan.

Respublikamiz chorvachilik sohasini ravnaq topishida yuqori malakali mutaxassislarning o'rni muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularni hozirgi kun talablari darajasida tayyorlash sohaga oid huquqiy-me'yoriy hujjatlar ko'p jihatdan bog'liq. Shu nuqtai-nazardan, yuqoridagi ta'lim yo'nalishlari uchun "Veterinariya zoologiyasi" fanining fan dasturi aynan shu talablarni qondiradi.

"Veterinariya zoologiyasi" fanining mazkur fan dasturida modulning kodi, o'quv yili, o'quv mashg'ulotlari qaysi semestrlarda olib borilishi, kredit miqdori, auditoriya mashg'ulotlari, mustaqil ta'lim va jami yuklama soatlarda keltirilgan, fanning mazmuni, asosiy nazariy qism, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatmalar va tavsiyalar, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, fan o'qitilishining kompetensiyalari, ta'lim texnologiyalari va uslublari, kreditlar to'plash uchun talablar, shuningdek, asosiy, xorijiy va qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati aks ettirilgan.

"Veterinariya zoologiyasi" fanining fan dasturi malaka talablari, o'quv rejasiga muvofiq bugungi kun talablariga mos keladigan darajada tayyorlangan, ilmiy-uslubiy jihatdan mazmunli va rovon tilda yozilgan, amaldagi me'yoriy hujjatlarga mos kelishini inobatga olib, uni o'quv jarayonida qo'llashga va chop ettirishga tavsiya qilaman.

Veterinariya ilmiy-tadqiqot instituti
Protozoologiya laboratoriyasi mudiri
v.f.d., professor

A.G.Gafurov

	ma'qullangan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>Daminov A.S. – SamDVMCHBU, “Parazitologiya” kafedrası mudiri, veterinariya fanlari doktori, professor.</p> <p>Urokov K.X. – SamDVMCHBU, “Parazitologiya” kafedrası v.b dotsenti, veterinariya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>A.G.Gafurov – Veterinariya ilmiy tadqiqot instituti Protozoologiya laboratoriyasi mudiri v.f.d., professor</p> <p>S.X.O'roqov – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Biokimyo instituti direktori b.f.d., professor</p>

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Sarkodalilar va xivchinlilar sinfi.
2. Sporalilar sinfi.
3. Yassi chuvalchaglarni solishtirma morfologiyasi.
4. Trematodalarining tuzilishi, taraqqiyoti.
5. Sestodlarning tuzilishi va taraqqiyoti.
6. Birlamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar morfologiyasi va taraqqiyoti.
7. Ikkilamchi tana bo'shliqli chuvalchanglar morfologiyasi va taraqqiyoti.
8. Mollyuskalar tipi.
9. O'rgimchaksimonlar sinfi, morfologiyasi, biologiyasi.
10. Hashoratlar sinfi, morfologiyasi, biologiyasi

III.1. Laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar :

Laboratoriya mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Amyoba, protomonada va polimastigina turkum morfologik, biologik xususiyati.
2. Koksidiyalar, qon sporalilar yoki gemosporidiyalarning biologik xususiyatlari, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.
3. Yassi chuvalchanglar tipining sistematikadagi o'rni, morfologiyasi, biologiyasi, ekologiyasi.
4. Trematodalar taraqqiyoti. Ikki va uch xo'jayinli trematodalar.
5. Sestodlarning taraqqiyoti. Ikki va uch xo'jayinli sestodlar.
6. Geonematodalar va bionematodalar.
7. Parazit chuvalchaglarni tuxum va lichinkalarini o'rganish.
8. Qorinoyoqli mollyuskalarni farqlash.
9. Kanalar turkumi. Akarisimon va parazitsimon kanalarni farqlash.
10. Doimiy va vaqtinchalik parazit hasharotlar.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Bir hujayrali organizmlarning yashash shakillari va parazitlik xususiyatlari.
2. Tuban ko'p hujayrali organizmlar.
3. Ikki xo'jayinli trematodlarning taraqqiyot bosqichlari.
4. Uch xo'jayinli trematodlarning taraqqiyot bosqichlari.
5. Exinokokk, senur va sistitserklarni morfologik farqlash.
6. Geonematodalarining taraqqiyot tiplari.
7. O'pka qilqurti – Dictyocoulus filarial ning rivojlanishi.
8. Zuluklarning tuzilishi va hayot tarzi, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.

	<p>9. O'pkali mollyuskalar morfologik, biologik xususiyatlari, ekologiyasi, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.</p> <p>10. Zaharli bo'g'imoyoqlilar.</p> <p>11. Chala va to'liq metamorfozli yo'l bilan rivojlanuvchi hashoratlilar.</p> <p>12. Hashoratlarni halq xo'jaligidagi ahamiyati, chorvachilikga foyda keltiruvchi hashoratlarning faoliyati.</p> <p>13. Bo'g'imoyoqlilarning sistematikadagi o'rni, tibbiyot va veterinariyadagi ahamiyati.</p> <p>14. Xordalilar tipi. Boshskletsizlar va lichinka xordalilar kenja tiplari.</p> <p>15. Baliqlar, suvda va quruqlikda yashovchilar sinfining sistematikasi.</p>
3.	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hayvonot dunyosida biologik xilma-xilligi, sistematikasi, evolyutsiyasi; sistematik kategoriyalar, sistematik guruhlar, ularning kelib chiqishi, geografik tarqalishi va ahamiyati; atrof-muhit va tirik organizmlar o'rtasidagi munosabat; biosfera –biomuhitning tuzilishi; ekologik omillar, ekotizimlar, populyasiyalar, organizm va muhitning o'zaro aloqasi; ekologiya va inson sog'lig'i, atrof muhitning lokal, regional va global muammolari haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; • hayvonot dunyosining tarkibiy qismlarini, bioekologik xilma-xillikni, turli sistematik guruhlarga kiruvchi hayvonlarning anatomo-morfologiyasini, ularning rivojlanishini, tarqalishini, ekologiyasini, turli zooparazitar qo'zg'atuvchilar, zararkunandalarning chorvachilikka, inson salomatligiga, qishloq xo'jaligiga keltiradigan iqtisodiy-ijtimoiy zararini, xalq xo'jaligiga foyda keltiruvchi hayvonlar va hayvonot dunyosini muhofaza qilishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; • talaba bir va ko'p xujayrali parazit hayvonlarning sistematik guruhlarini aniqlash, differensiyalash, hayvonot dunyosidan oqilona foydalanish; kimyoviy va biologik hodisalarning zararli ta'siridan himoya qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada</p>

	<p>yuritish hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Salimov B.S., Daminov A.S. Zoologiya. O'quv qo'llanma. O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashrioti. Toshkent, 2012. 2. Daminov A.S., Salimov B.S. "Zoologiya fanidan amaliy mashg'ulotlar" Toshkent, 2015. 3. Salimov B.S., Daminov A.S. Zoologiya. Darslik. Toshkent, 2018. 4. Kotpal R.L. "Invertebrates" Animal diversity – I India-2015 5. Kotpal R.L. "Vertebrates" Animal diversity – II India-2016 <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 bet. 2. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet. 3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet. 4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohatlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. Toshkent: "O'zbekiston", 2023. – 398-bet. 5. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. Toshkent: "O'zbekiston", 2024. – 481 bet. 6. Mavlonov O., Azimov J. "Zoologiya". Toshkent, 2009. 7. Mavlonov O., Xurramov Sh., Norboev Z. "Umurtqasizlar zoologiyasi" Toshkent, "O'zbekiston", 2002. 8. Mavlonov O. "Zoologiya". Toshkent. "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi", 2010. <p>Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.ziynet.uz. 2. www.vetjurnal.uz 3. www.lex.uz 4. www.veterinariy.actavis 5. www.kodges.ru
7.	<p>Fan dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti huzuridagi "840000-Veterinariya" ta'lim sohasi bo'yicha Kengashning 2025-yil <u>28.08</u> dagi <u>3</u> sonli bayonnomasi bilan</p>